

Nr 448.

Av herr **Hedlund** i Östersund **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 112, angående uppförande av centrala tvätt- och reparationsanstalter för försvaret.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 112 angående uppförande av centrala tvätt- och reparationsanstalter för försvaret föreslås dylik anstalt för mellersta Norrland förlagd till Långsele.

Militära reparationstjänstutredningen har i fråga om förläggningsplats för mellersta Norrlandsanstalten framhållit, att valet bör stå mellan Bräcke och Långsele stationssamhällen. I den av arméns tvättsakkunniga verkställda utredningen har *Bräcke förordats som förläggningsplats.*

Militärbefälhavaren för II. militärområdet hade på utredningens förfrågan meddelat, att — även om Bräcke och Långsele under fredsförhållanden kunde anses ur militär synpunkt i stort sett likvärdiga såsom förläggningsplatser — *Bräcke likväl ägde ett bestämt företräde framför Långsele med hänsyn till etappgrupperingen.* Därest endast militära skäl finge fälla utslaget, borde platsvalet fördenskull utfalla till förmån för Bräcke. De militära nackdelarna beträffande Långsele-alternativet vore dock icke så stora, att militärbefälhavaren ville motsätta sig anstaltens förläggande till sistnämnda plats.

Departementschefen, vilken haft att bedöma frågan om förläggningsort för anstalten ur andra än enbart militära synpunkter, har dock föreslagit anstaltens förläggning till Långsele. Skälen härför äro att genom anstaltens förläggning till Långsele Västernorrlands läns landsting förklarar sig villigt att anlita anstalten för länets sjukvårdsinrättningars behov. Jämtlands läns landsting har icke funnit det förmånligt att ingå med sin sjukhustvätt till en statlig anstalt, förlagd till Bräcke.

Genom samgåendet med Västernorrlands landsting kommer statens tvättinrättning, förlagd till Långsele, att tillföras tvättgods som för år räknat blir lika stort som det militära tvättgodset. Härigenom kommer — enligt propositionen — kostnaden för den militära tvätten att årligen minskas med omkring 18 000 kr. Den ökning av anläggningskostnaden, som anstaltens förläggning till Långsele kommer att medföra i förhållande till an-

läggningskostnaden för en anstalt i Bräcke, anser departementschefen, kommer att kompenseras genom den årliga driftkostnadsminskningen vid en anstalt i Långsele.

Om enbart statens ekonomiska synpunkter skola anläggas vid bedömandet av förläggningssort för ifrågavarande anstalt, är intet att erinra emot förslaget att förlägga densamma till Långsele. Vi tillåta oss dock framhålla, att i förevarande fall fog finnes för att beakta även andra ur det allmännas synpunkt betydelsefulla förhållanden.

Genom statliga åtgärder har Bräcke kommun kommit i ett ofördelaktigt ekonomiskt läge. Bräcke station har varit en av Norrlands större rangerbangårdar. Under denna tid nödgades kommunen och municipalsamhället nedlägga aktningssvärda summor på ett dyrt vattenverk och omfattande dräneringsarbeten. Allt byggt på förutsättningen att stationen komme att utvecklas som centralrangerbangård.

Järnvägsförvaltningen har emellertid därefter flyttat rangerbangården till Ånge, vilket medfört katastrofal utflyttning från Bräcke. Vattenverkets drift har oroväckande fördyrat vattenförsörjningen, och dräneringsåtgärderna äro numera för omfångsrika i förhållande till bostadsbeståndet. Affärsverksamheten har lamslagits, och enskilda fastighetsägare ha drabbats av kännbara förluster.

Då genom statliga åtgärder ett samhälle drabbas av dylika svårigheter, är det ett berättigat krav att staten — om möjlighet därtill förefinnes — kompenserar samhället genom att dit förlägga inrättningar som med beaktande av alla praktiska hänsyn kunna anläggas där.

Ett sådant tillfälle står nu till buds. Militära myndigheter ha liksom utredningen ansett Bräcke lämpligare som förläggningssort än Långsele för här berörda anläggning.

Vi finna det givetvis välgrundat att beakta den ekonomiska bärigheten av anstaltens förläggning till den ena eller andra platsen, och vi finna det naturligt att departementschefen, vilken sannolikt icke vid val av plats haft anledning att beakta de sociala synpunkter som tala till förmån för Bräcke, med hänsyn till de förmånliga driftkostnaderna i Långsele föreslår anstaltens förläggning dit.

Även om vi sålunda erkänna, att det ur driftkostnadssynpunkt är förmånligt för staten att förlägga anstalten till Långsele, finna vi det likväl berättigat att staten förlägger anstalten till Bräcke för att därigenom i någon mån kompensera samhället för de förluster det åsamkats genom nyssberörda omläggning av bangården därstädes. För staten betyder den

ökade driftkostnaden vid en centraltvättinrättning i Bräcke intet i förhållande till den ekonomiska hjälp som därav skulle lämnas Bräcke samhälle.

På grund av det anförda tillåta vi oss föreslå,

att riksdagen måtte besluta att den blivande centrala tvätt- och reparationsanstalten för mellersta Norrland förläggas till Bräcke.

Stockholm den 1 mars 1944.

Verner Hedlund.

Anna Ronnebäck.

Andr. Andersson,

Gisselås.

Nils A. Larsson

i Östersund.

Sigfrid Jonsson.